

Sygn. akt II Cz 1372/13

POSTANOWIENIE

Dnia 11grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym

Przewodniczący: SSO Małgorzata Grzesik (spr.)

Sędziowie SSO Sławomir Krajewski

SSO Mariola Wojtkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2013 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku M. W.,

przy udziale F. B., P. B., E. P.,

o sporządzenie spisu inwentarza

na skutek zażalenia wnioskodawczyni na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 14 lutego 2013 r., wydane w sprawie II Ns 4104/09

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

Sygn. akt II Cz 1372/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, Wydział II Cywilny:

1. ustalił koszty postępowania w przedmiocie spisu inwentarza po zmarłej N. R. na kwotę 3.623,99 zł;
2. przyznał Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie P. M. kwotę 3.623,99 zł za sporządzenie spisu inwentarza stwierdzając, że koszty te zostały pokryte do kwoty 3.216,72 zł;
3. wypłacił Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie P. M. kwotę 407,27 zł tytułem nieuiszczonego wynagrodzenia za wykonany spis inwentarza;
4. nakazał pobrać koszty spisu inwentarza po N. R. z majątku spadkowego.

W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, iż postanowieniem z dnia 8 października 2008 r. zlecono Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Szczecinie sporządzenie spisu inwentarza po N. R.. Komornik sądowy przeprowadził czynności związane ze spisem inwentarza i przekazał akta do Sądu Rejonowego. Złożył również zestawienie poniesionych wydatków w toku postępowania (koszty biegłych: 1.536,52 zł, należności osób powołanych

do udziału w czynnościach: 151,82 zł, koszty doręczenia środków pieniężnych: 3 zł, spis inwentarza (4 godz.): 1.118,47 zł, czynności z udziałem Policji: 679,18 zł, doręczenie korespondencji: 135 zł). Sąd Rejonowy podniósł, iż Komornik sądowy przedstawił wyliczenie wydatków i kosztów dokonanego spisu inwentarza na łączną kwotę 3.623,99 zł. Sąd zwrócił jednak uwagę, iż komornikowi wypłacono dwie zaliczki w kwocie 1.556,50 zł i 1.660,22 zł a zatem kwota pozostała do rozliczenia to kwota 407,27 zł.

W ocenie Sądu I instancji wysokość wydatków komornika jest zasadna i wynika ona z treści art. 64b ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz § 15 rozporządzenia w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Ponadto Sąd Rejonowy zaznaczył, iż zgodnie z § 5 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 października 1991 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania przy zabezpieczaniu spadku i sporządzaniu spisu inwentarza, jeżeli postanowienie o zabezpieczeniu lub o sporządzeniu spisu inwentarza wydane zostało z urzędu lub na wniosek osoby nie mającej obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, sąd postanawia ściąganie tych kosztów z majątku spadkowego; sąd rejonowy może w celu zaspokojenia należności z tytułu kosztów pobrać odpowiednią sumę z pieniędzy spadkowych złożonych do depozytu sądowego lub z rachunku bankowego, w tym stanowiącego wkład oszczędnościowy spadkodawcy, po przedłożeniu bankowego dowodu oszczędności (...). Sąd nadmienił, iż z treści protokołu spisu inwentarza wynika, że w skład masy spadkowej wchodzi nieruchomości – dom jednorodzinny w zabudowie szeregowej wraz z gruntem przy ul. (...) w P. o wartości 149.000 zł.

Na powyższe postanowienie wnioskodawczyni złożyła zażalenie, w którym zaskarżyła postanowienie w całości i wniosła o jego zmianę poprzez nie obciążanie jej kosztami, ewentualnie o uchylenie postanowienie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpatrzenia.

W uzasadnieniu skarżąca podniosła, iż jej zdaniem ustalone przez Sąd koszty są zbyt wysokie i w związku z tym powinny być sprawdzone. Skarżąca dodała, iż sporządzenie spisu inwentarza przez Komornika nie trwało dłużej niż 30 minut.

Wobec powyższego wnioskodawczyni uznała, iż jej zażalenie jest zasadne i w pełni uzasadnione.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się o tyle uzasadnione, że doprowadziło do uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

Na wstępie należy wskazać, iż uczestnikiem w postępowaniu prowadzonym przez komornika mającym na celu sporządzenie spisu inwentarza są przede wszystkim wszyscy spadkobiercy, albowiem postępowanie to dotyczy ich praw.

Analiza postępowania prowadzonego przez komornika pod sygnaturą Km 2200/09 wskazuje, iż spadkobierczyni M. W. nie była traktowana jako jego uczestnik. Mianowicie nie zostało jej doręczone postanowienie z dnia 18.11.2011r. o przyznaniu biegłemu wynagrodzenia oraz postanowienie z dnia 2.09.2011r. o ustaleniu kosztów postępowania o sporządzenie spisu inwentarza.

Brak zatem możliwości uznania ich prawomocności. Końcowe postanowienie sądu o kosztach postępowania o spis inwentarza było zatem przedwczesne.

Orzekanie w powyższym zakresie powinno odbywać się po prawomocnym ustaleniu kosztów przez komornika, który wszystkie orzeczenia w tym przedmiocie powinien doręczyć wszystkim uczestnikom postępowania z pouczeniem o możliwości i sposobie złożenia skargi na czynności komornika.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd w ramach nadzoru nad komornikiem wyda mu polecenie doręczenia uczestnikom postępowania postanowień o kosztach wydanych w sprawie Km 2200/09 z odpowiednimi pouczeniami.

Końcowe orzeczenie o kosztach będzie możliwe dopiero po uprawomocnieniu się orzeczeń komornika, przy jednoczesnym uwzględnieniu uprawnień sądu wynikających z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 1.10.1991r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania przy zabezpieczaniu spadku i sporządzaniu spisu inwentarza (Dz.U. z 1991r., Nr 92, poz. 411), a mianowicie kontrolowania prawidłowości czynności komornika w ramach nadzoru nad nim.

Ponadto należy mieć na uwadze, iż w niniejszej sprawie podstawę prawną postanowienia o sporządzeniu spisu inwentarza po zmarłej N. R. stanowił przepis art. 644 k.p.c., zgodnie z którym jeżeli złożono oświadczenie o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza, a inwentarz nie był przedtem sporządzony, sąd wyda postanowienie o sporządzeniu spisu inwentarza. Jest to jeden z przypadków, w których Sąd z urzędu wydaje postanowienie o spisaniu inwentarza (art. 637 § 2 k.p.c.).

W takiej zaś sytuacji, stosownie do § 5 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia ściągnięcie kosztów sądowych związanych z postępowaniem o spis inwentarza odbyć się winno z majątku spadkowego. Regulacja ta ma charakter szczególny, a zatem wyłącza stosowanie innych zasad rozliczenia kosztów w tym zasad ogólnych właściwych dla trybu postępowania, w którym sprawa się toczy.

Nie ulega jednak wątpliwości, iż takie postanowienie musi przybrać formę tytułu egzekucyjnego, a zatem wskazywać kto zobowiązany jest do uiszczenia tych kosztów i z jakiego majątku.

Zaskarżone postanowienie stwarza niejasność w jaki sposób ma nastąpić zaspokojenie kosztów. Stanowi jedynie proste przytoczenie brzmienia przepisu i jako takie nie jest prawidłowe.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd I instancji powinien zadbać o stworzenie tytułu, który będzie stanowił podstawę do ściągnięcia należnych kosztów, przy uwzględnieniu uwag wskazanych powyżej.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 386 § 4 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc, orzeczono jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach oparto na art. 108 § 2 kpc.